

REVISTA „ BISERICA ȘI ȘCOALA” – PREZENȚĂ CONSTANTĂ ȘI DINAMICĂ ÎN PUBLICISTICA DIN MITROPOLIA BANATULUI

Preot dr. Marius Florescu

THE „BISERICA ȘI ȘCOALA” REVIEW – A CONSTANT AND DYNAMIC PRESENCE IN THE MEDIA OF THE METROPOLITAN SEE OF BANAT

Abstract: Into the year 2017, the „Biserica și Școala”, official’s review of the Arad Archbishopric, is on 140th anniversary since its foundation. At this moment, all the Church media from the Metropolitan See of Banat, has to be together in celebration. The following topic tries, on the one hand, to show the importance of this review for the Church media of this part of the Romanian Patriarchate, and, on the other hand, to stress the bounds between the official reviews of all the dioceses from the Metropolitan See of Banat.

Keywords: press, media, Church, dioceses, mission

Aniversarea în anul de grație 2017 a unui număr rotund de ani de la înființarea revistei eparhiale „Biserica și Școala” este un moment deosebit, care trebuia marcat ca atare și la care se impunea să participe întreaga publicistică bisericească din Mitropolia Banatului.

Ne amintim că revista aceasta a apărut la inițiativa episcopului Ioan Mețianu la 30 ianuarie/11 februarie 1877, la Arad și s-a aflat sub îndrumarea lui Vasile Mangra, care i-a stabilit și numele, având o apariție neîntreruptă, până în anul 1948¹. De altfel și celelalte reviste ale eparhiilor din Mitropolia Banatului, au fost desființate, tot atunci: „Biserica Bănățeană” de la Timișoara și „Foaia diecezană” de la Caransebeș². Ulterior, după trei ani, se înființează revista „Mitropolia Banatului”, care până în anul 1989 va cuprinde informații din cele

¹ Flavius Ardelean, *Istoricul revistei „Biserica și Școala”*, „Altarul Banatului”, anul XVI, nr. 10-12, octombrie-decembrie 2005, pp. 139-153

² Vasile V. Muntean et alii, *Monografia Arhiepiscopiei Timișoarei – din 1918 până în zilele noastre – II*, Editura Învierea, Timișoara, 2014, p. 113

două eparhii componente ale Mitropoliei: Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului și Episcopia Aradului, Ienopolei și Hălmeagului³.

Titlul revistei „Biserica și Școala”, atât de sugestiv ales, subliniază caracterul de nedespărțit dintre cei doi factori de credință și cultură din societatea românească. Avea un puternic impact pe vremea când în părțile noastre se învăța numai în unguște la școli, are și acum, când ne arată că Biserica nu poate să-și exercite misiunea deplin, fără sprijinul școlii, chiar dacă vremelnici politicieni sau simplii cetățeni cred, uneori, că e altfel.

Impresionează și acum, după 140 de ani, primul număr al revistei „Biserica și Școala”! În cuvântul către cititori, Vasile Mangra scria: „Biserica și Școala! In hoc signo vinces! ... Am fi dorit și ne-am bucura din inimă dacă inițiativa în această direcțiune ar fi luat-o alții, cu mai multă experiență și mai multă deprindere pe terenul social-bisericesc și școlar; dar dacă n-au făcut-o, datoria noastră este să o facem, după ale noastre puteri”⁴. De la început, revista s-a dorit a fi una de misiune și spiritualitate, prin tematica abordată și prin problematica impusă cititorilor, în diferite aspecte ale vieții bisericești și culturale din de Dumnezeu păzita Eparhie a Aradului⁵. A ținut flacăra conștiinței bisericești aprinsă, în ani de stăpânire străină, vremelnică în aceste locuri, dar și în vremea în care pământul românesc s-a conturat într-o frumoasă țară. A apărut neîncetat în vremea celor două conflagrații mondiale, militând pentru pacea a toată lumea și „a prins” anii de început ai dictaturii comuniste. În vremea mai nouă, spiritul acestei venerabile reviste a fost reînviat, prin osârdia Părintelui Arhiepiscop Timotei, iar în vremea mai apropiată de noi, revista, grație sectorului cultural al Arhiepiscopiei Aradului, a devenit mai dinamică, prin prisma calității conținutului și formei sale grafice.

Acestea sunt de altfel „ingredientele” editării unei reviste bisericești în vremea de acum, în contextul în care „utilizarea noilor tehnologii și a mijloacelor de comunicare în masă, contribuie la intensificarea misiunii Bisericii în societate. Prin utilizarea mijloacelor moderne de comunicare în masă, nu ca un substitut pentru pastorația individuală însă, ci ca sprijin tehnic, Biserica face cunoscute în societatea de astăzi, viața liturgică, culturală, catehetică, socială și filantropică ei”⁶, după cum afirma undeva Părintele Patriarh Daniel.

Apoi, după cum sesiza un istoric al presei laice, „presa bisericească trebuie să devină o presă vie, formatoare de conștiințe, care să facă apostolat într-o lume

³ Pr. dr. Florin Dobrei, *Revista teologică „Altarul (Mitropolia) Banatului” (1944-1947; 1951-2011). Repere monografice*, Centrul de studii transilvane – Cluj-Napoca și Editura Învierea, Timișoara, 2013, 719 pp.

⁴ „Biserica și Școala”, Foia bisericesca, scolastica, literaria si economica, anulu I, Aradu, nr. 1, 1877, p. 1

⁵ Florin Carebia, *Presa bisericească bănățeană în trecut și astăzi*, „Altarul Banatului”, anul XIII, nr. 7-9, iulie-septembrie 2002, pp. 176-177

⁶ Gheorghe Cristian Popa, *Preotul – misionar în Areopagul mediatic. Mijloace moderne de comunicare în pastorația ortodoxă*, Editura Cuvântul vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2013, p. 11

așa-zis secularizată. Publicațiile bisericești trebuie să fie aproape de sufletul credincioșilor și permanent atente la provocările existențiale ale omului contemporan, la mutațiile pe care societatea le realizează la nivelul conștiinței religioase a persoanelor. Ele trebuie să fie deschise opiniilor și atitudinilor preoților, dar și credincioșilor, în conturarea unui dialog aflat pe coordonatele Biserică-lume⁷. Este de luat aminte la aceste cerințe misionare ale publicațiilor bisericești, mai ales că ele sunt observate și propuse de un credincios mirean.

Dar, într-o eră informațională fără precedent, o componentă de bază a „succesului” misionar al unei reviste bisericești actuale este includerea acesteia într-o ediție on line. Din această perspectivă, este demn de subliniat faptul că revista „Biserica și Școala”, numerele din 1877 și până în anul 1948, apar într-o bază de date on line⁸, la fel cele dintre 2013 și 2017⁹. Poate, totuși, nu ar fi lipsit de relevanță, ca revista să aibă un link al ei, personalizat, direct de pe prima pagină a siteului Arhiepiscopiei Aradului.

De asemenea, poate cândva, sectorul cultural al Centrului eparhial în colaborare cu cadrele didactice de la Facultatea de Teologie din Arad, vor iniția publicarea unui volum cu articole reprezentative sau cu autori mai importanți, care au publicat de-a lungul timpului. Noi spre exemplu, la Timișoara, la inițiativa Părintelui Mitropolit Ioan, la împlinirea a 25 de ani de la apariția revistei eparhiale „Învierea”, am editat un astfel de volum¹⁰. Inițiatorul revistei, mitropolitul de vrednică pomenire Nicolae Corneanu, ne-a inspirat în lucrarea aceasta¹¹. Iar la începutul acestui an, preotul dr. Ionel Popescu, vicarul eparhial, a scos un volum în care a inserat articolele apărute în diferite reviste bisericești, printre care și „Biserica și Școala”¹².

Preocuparea arădenilor pentru presa bisericească este cunoscută în întreaga țară. Mărturie stau simpozioanele organizate de Arhiepiscopie și Facultatea de Teologie locală, în 2010¹³ și 2015¹⁴. Și, merită subliniat, că la Arad mai apar alte două publicații teologice și bisericești, una cu vechime mai mare, „Calea mântuirii”¹⁵

⁷ Prof. Ioan Traia, „Prefață”, în Valentin Bugariu, *Biserică și presă în Banat*, Editura Sitech, Craiova, pp. 11-12

⁸ <http://documente.bcucluj.ro/web/bibdigit/periodice/bisericasiscoala/>, accesat 27 mai 2017

⁹ <http://www.episcopiaradului.ro/cultural/publicatii-eparhiale/biserica-si-scoala/>, accesat 27 mai 2017

¹⁰ Preot dr. Ionel Popescu, preot Zaharia Pereș, preot dr. Marius Florescu, *Din lumina „Învierii”*, Editura Astra Museum, Sibiu, Editura Partoș, Timișoara, 2015, 319 pp.

¹¹ Mitropolit Nicolae Corneanu, *Pe baricadele presei bisericești, I și II*, Editura Învierea, Timișoara, 2000, 898 și 398 pp.

¹² Preot dr. Ionel Popescu, *Bucuria slujirii prin cuvânt*, Editura Partoș, 2016, 249 pp.

¹³ „Calea Mântuirii”, *la zece ani de la reparație (2000-2010). Importanța pastoral-misionară și culturală a presei bisericești în Ortodoxia românească* (volumul simpozionului a apărut la Arad, n.n.)

¹⁴ *Relevanța presei bisericești în dinamica pastoral-misionară a parohiei* (volumul simpozionului nu s-a publicat până acum, n.n.)

¹⁵ <http://www.teologiearad.ro/revista-calea-mantuirii/>, accesat 27 mai 2017

și cealaltă, cu importante studii de Teologie, în limbi de circulație internațională, „Teologia”¹⁶.

„Biserica și Școala” de astăzi, cu o grafică nouă și cu articole și informații din lumea ortodoxă și din actualitatea eparhială, așa cum se poate vedea în ultimul număr apărut¹⁷, este o mărturie vie, care amintește deopotrivă de trecut și de prezent. Care arată o constanță și un dinamism, în același timp. Poate cândva, ținând cont de cerințele actuale ale formatului consacrat, revista va deveni în adevăratul sens al cuvântului, „revistă”¹⁸ și se va ține cont că, spre deosebire de începuturile revistei, acum, în primul rând, imaginea este cea care contează.

Să hărăzească Bunul Dumnezeu, revistei eparhiale de la Arad, încă mulți ani în slujba misiunii Bisericii lui Hristos din partea cea mai de vest a țării, iar Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Timotei al Aradului, părinților consilieri de la Centrul eparhial și cadrelor didactice de la Facultatea de Teologie, neobosită râvnă pentru a menține aprinsă această candelă de credință și cultură, care este „Biserica și Școala”!

¹⁶ <http://www.teologiearad.ro/revista-teologia/>, accesat 27 mai 2017

¹⁷ „Biserica și Școala”, publicație bisericească editată de Arhiepiscopia Aradului, anul XCVIII, nr. 2, februarie 2017, 8 pp.

¹⁸ Așa cum la Timișoara, din 2012, „Învierea” a devenit din format de ziar, revistă, iar la Caransebeș, deja de ani buni „Foaia diecezană” apare tot în format de revistă